

Pravna pomoć

Funded through ELA Translation Facility for Information

ombudsman
Public Defender of Rights

ombudsman for children
Defender of Children's Rights

Može vam biti potrebna pravna pomoć na sudu, u postupcima s upravnim tijelima i policijom, rješavanju spora s poslodavcem, pri sastavljanju ugovora u ovršnom postupku ili ako je protiv vas podignuta optužnica odnosno kada trebate riješiti određeni pravni problem, a ne znate kome se obratiti.

U ovoj brošuri objasnit ćemo vam kome se možete obratiti za pravni savjet i u kojim situacijama te kako dobiti besplatnu pomoć odvjetnika ili pravnu pomoć uz nižu naknadu.

Tko mi može pružiti pomoć u pravnim poslovima?

Odvjetnici

Odvjetnici vam pružaju savjet u svim pravnim pitanjima. Primjerice, odvjetnici mogu za vas sastaviti ugovor, podnijeti žalbu protiv odluke upravnog tijela, zastupati vas na sudu te vas braniti u kaznenom postupku.

Usluge odvjetnika potrebno je **platiti**.

- Ako možete platiti usluge odvjetnika, imate mogućnost odabrati odvjetnika u svojoj blizini ili s popisa odvjetnika na mrežnom mjestu Češke odvjetničke komore.
- Ako ne možete platiti odvjetnika, možete zatražiti besplatnu pravnu pomoć ili pomoć uz nižu naknadu. U ovoj brošuri također ćemo vam objasniti kome se možete obratiti i za što te kako postupiti.

Organizacije koje pomažu ljudima u nepovoljnim životnim situacijama (savjetovališta)

Tu se ubrajaju savjetovališta za građane, obiteljska savjetovališta, savjetovališta za starije osobe, savjetovališta za osobe s invaliditetom i sl. Savjetovališta pružaju pomoć besplatno.

Savjetovališta će se s vama konzultirati o vašoj situaciji i preporučiti vam daljnje korake odnosno kome se još možete obratiti. U pravilu ne poduzimaju potrebne aktivnosti umjesto vas. Ako utvrde da imate složeniji pravni problem oko kojeg vam ne mogu pomoći, mogu vas uputiti odvjetniku.

Svako savjetovalište funkcioniра drukčije. Stoga vam u ovoj brošuri ne možemo savjetovati kako kontaktirati pojedino savjetovalište i koje vam usluge ono može pružiti.

Popis savjetovališta nalazi se na mrežnom mjestu pravobranitelja www.ochrance.cz u dijelu Ne znam kako se nositi sa svojom životnom situacijom (brošure Savjetovališta za građane ili Organizacije koje se bave pitanjima stranaca i izbjeglica) ili u registru Ministarstva rada i socijalne skrbi (Registrar pružatelja socijalnih usluga).

Napomena: Ako ste u sudskom postupku ili ga želite pokrenuti, neprofitna organizacija ili savjetovalište za građane može vam savjetovati da potražite pomoć odvjetnika. U slučaju podizanja optužnice u kaznenom postupku, svakako angažirajte odvjetnika.

Također vam mogu pomoći i drugi stručnjaci poput **javnih bilježnika, sudskih izvršitelja** ili **poreznih savjetnika**. Oni pružaju pomoć u pravnim pitanjima u svojoj nadležnosti. Njihove se usluge **u pravilu plaćaju**. U radnim sporovima mogu vam pomoći i **sindikati**. Sindikati svojim članovima u pravilu pomažu **besplatno**.

Napomena: Sudovi, upravna tijela i policija ne mogu vam pomoći s pravnim pitanjima.

Trebam pravnu pomoć, ali nemam finansijska sredstva. Što mogu učiniti?

Ovdje odaberite situaciju koja odgovara vašoj i pročitajte o njoj izravno u brošuri:

Želim samo konzultaciju s odvjetnikom, nemam sudske spor. ↓ nastavite čitati Pravno savjetovanje s odvjetnikom 	Trebam pomoć u komunikaciji s upravnim tijelima. ↓ nastavite čitati Pravna pomoć u postupcima s upravnim tijelima (i Ustavnim sudom) 	U sudskom sam postupku ili ga želim pokrenuti s upravnim tijelom ↓ nastavite čitati Pravna pomoć na sudu 	U sudskom sam postupku ili ga želim pokrenuti protiv drugog subjekta, npr. poslodavca, susjeda i sl. ↓ nastavite čitati Pravna pomoć na sudu 	Okrivljenik sam u kaznenom postupku ↓ nastavite čitati Pravna pomoć u kaznenom postupku
--	--	--	--	---

Pravno savjetovanje s odvjetnikom

Ako trebate pravni savjet kako biste saznali što morate dalje poduzeti, a nemate finansijska sredstva za odvjetnika, možete zatražiti od Češke odvjetničke komore da vam **dodijeli odvjetnika za kratko savjetovanje**. Ako dokažete da nemate novca, dodijelit će vam odvjetnika **besplatno**.

Dodijeljeni odvjetnik posvetit će vam se najmanje **30 minuta**. Savjetovanje možete tražiti **najviše četiri puta godišnje**, pod uvjetom da nijedno savjetovanje ne traje duže od 30 minuta (**ukupno najviše dva sata godišnje**). Tijekom takvog sastanka odvjetnik će vam objasniti o kakvom se pravnom pitanju radi i kako ga možete riješiti. Vaš problem obično neće riješiti odmah na licu mesta niti će za vas sastaviti bilo kakav dokument (ugovor, podnesak sudu). Svrha je savjetovanja da saznate koje daljnje korake možete poduzeti.

Što moram učiniti kako bih osigurao odvjetnika za kratko savjetovanje?

- 1 Podnesite zahtjev na [obrascu](#) – koji se nalazi na mrežnom mjestu [Češke odvjetničke komore](#).
- 2 Platite naknadu od 100 CZK putem bankovne uplate ili poštanske uplatnice.
Naknadu ne morate platiti ako dokažete da
  - imate iskaznicu ZTP ili ZTP/P (osobe s teškim invaliditetom)
  - primate socijalnu naknadu kao finansijsku pomoć
  - mlađi ste od 15 godina
  - primate naknadu za njegu III. stupnja (velika ovisnost o tuđoj pomoći) ili IV. stupnja (potpuna ovisnost o tuđoj pomoći) ili se brinete o osobi kojoj je priznato takvo pravo na naknadu za njegu
  - ako ste stranac smješten u prihvatnom centru.
- 3 Češkoj odvjetničkoj komori trebate podnijeti dokaz da je vaš **prosječni mjesecni prihod tijekom posljednjih šest kalendarskih mjeseci** prije podnošenja zahtjeva bio **niži od trostrukog minimalnog prihoda** (za vas ili za sve osobe s kojima živate i zajednički snosite troškove života). Minimalni prihod od siječnja 2023. iznosi 4860 CZK za jednu osobu i 8510 CZK za dvije odrasle osobe. Kod obitelji s djecom taj iznos ovisi o broju i dobi djece (za dvoje odraslih i dvoje djece je 14 480 CZK). Taj iznos možete izračunati na mrežnom mjestu Ministarstva rada i socijalne skrbi ([www.mpsv.cz](#): Područje primjene MPSV → Prihodi i standard života → Minimalni egzistencijalni prihod → [Kalkulator...](#)).

U posebnim slučajevima ovaj se uvjet može izuzeti.

Detaljnije informacije nalaze se na mrežnom mjestu [Češke odvjetničke komore](#).

- 4** Ako vam Češka odvjetnička komora besplatno dodijeli odvjetnika, **morate s njim dogоворити састанак**. U pravilu ćete morati otići na sastanak u njegov ured, a samo u iznimnim slučajevima odvjetnik može doći k vama, primjerice u bolnicu ili zatvor.

Pravna pomoć u postupcima s upravnim tijelima (i Ustavnim sudom)

Ako ne znate što poduzeti u postupcima s upravnim tijelima, možete potražiti pomoć neke od **organizacija koje pomažu osobama u nepovoljnoj socijalnoj situaciji** (više na početku ove brošure).

Međutim, može se dogoditi da s upravnim tijelom rješavate složeni problem pa **trebate odvjetnika**, a nemate finansijskih sredstava. Na primjer, upravno tijelo ne priznaje vam invalidsku ili starosnu mirovinu, odbija vaš zahtjev za naknadu za njegu, oduzelo vam je status nezaposlene osobe i sl. U takvim slučajevima možete od Češke odvjetničke komore zatražiti da vam besplatno dodijeli odvjetnika.

Kako trebam postupiti ako mi treba odvjetnik za besplatnu komunikaciju s upravnim tijelom?

- 1** Zatražite od Češke odvjetničke komore da vam dodijeli **besplatnog** odvjetnika.
Zahtjev se podnosi na **obrascu** koji se nalazi na mrežnom mjestu [Češke odvjetničke komore](#). Postoji zaseban [obrazac za fizičke osobe](#) i za [pravne osobe](#).
- 2** Češka odvjetnička komora dodijelit će vam odvjetnika kojeg plaća država
- posebno ako ste **materijalno ugroženi, nemate redovite prihode ili su vaši prihodi na ispod propisanog minimuma te ne možete angažirati odvjetnika**. Komora detaljno procjenjuje vašu finansijsku situaciju, možete li raditi i zarađivati ili na neki drugi način doći do više finansijskih sredstava (ljudi sa zdravstvenim problemima, umirovljenici i slično), postoji li mogućnost da nešto prodate ili iznajmите i sl. Uzimaju se u obzir i vaši dugovi (uključujući alimentaciju) i tekući troškovi. Procjenjuju se vaši ukupni prihodi i imovina, kao i prihodi i imovina svih osoba koje žive s vama u zajedničkom kućanstvu
  - ako ne tražite nešto što nema smisla (ne radi se o „očito neutemeljenom zahtjevu“ ili „opstrukciji prava“ – primjerice ako tražite nešto što je nezakonito ili ste propustili određeni rok)
  - ako ne zloupotrebljavate svoja prava – odnosno ako postupate pošteno.

Češka odvjetnička komora navest će u kojim će vas pitanjima odvjetnik zastupati. Može odrediti i pod kojim uvjetima.

! Ako se vaša finansijska **situacija poboljša**, primjerice ako nađete posao ili naslijedite imovinu, o tome **morate što prije obavijestiti Češku odvjetničku komoru**. Češka odvjetnička komora prekinut će besplatno pravno zastupanje i od tog ćete trenutka sami plaćati odvjetnika.

Ako Češka odvjetnička komora utvrdi da ste u zahtjevu naveli **netočne ili lažne informacije**, vaše besplatno pravno zastupanje bit će poništeno, te ćete troškove odvjetnika morati **snositi sami retrogradno**.

Što trebam učiniti ako mi treba odvjetnik za podizanje ustavne tužbe?

Tužbu Ustavnom суду možete podnijeti **tek nakon što ste iscrpili sve druge pravne mogućnosti** (pred upravnim tijelima, pred svim instancama suda putem žalbi, prigovora ili kasacijske tužbe) i **samo ako je upravno tijelo ili sud povrijedio vaše temeljno pravo ili slobodu** (Ustavni sud ne rješava ostala pitanja). Ovi

slučajevi nisu jednostavni, zato zakon propisuje da vas pred Ustavnim sudom zastupa odvjetnik. Detaljnije informacije nalaze se na mrežnom mjestu Ustavnog suda [Vodič kroz postupak ustavne tužbe](#).

Ako želite podnijeti ustavnu tužbu, a nemate financijska sredstva za odvjetnika, postupak je isti kao kada od Češke odvjetničke komore tražite dodjeljivanje odvjetnika za postupak pred upravnim tijelom (više informacija gore na ovoj stranici).

Pravna pomoć na sudu

Ako ste stranka u sudskom postupku ili ga želite pokrenuti i trebate odvjetnika, ali nemate financijskih sredstava, od suda možete zatražiti da vam dodijeli odvjetnika besplatno ili uz nižu naknadu.

Na primjer, vodite sudski postupak sa susjedom, poslodavcem, prodavačem nekvalitetne robe, opskrbljivačem plina, prijevozničkim poduzećem ili s rodbinom oko nasljedstva odnosno u brakorazvodnom ste postupku i vodite sudski postupak zbog djece ili imovine. Možda želite tužiti upravna tijela koja vam nisu izdala građevinsku dozvolu, nisu priznala socijalnu naknadu za financijsku pomoć, nisu izdala iskaznicu za osobe s invaliditetom, izbrisala su vas iz evidencije nezaposlenih ili vam nisu priznala invalidsku ili starosnu mirovinu.

Što trebam učiniti kako bih osigurao odvjetnika na sudu uz nižu naknadu ili besplatno?

1 **Zatražite od suda** kod kojeg se vodi sudski postupak ili kod kojeg ga želite pokrenuti **dodjelu besplatnog pravnog zastupnika**.

Objasnite sudu pravnu složenost svog slučaja te da vam je odvjetnik potreban radi zaštite vaših prava.

2 Sud će vam poslati **obrazac** u kojem ćete detaljno navesti svoje financijsku i imovinsku situaciju: koje prihode ostvarujete, koliko novčanih sredstava imate, kakve dugove imate te koju imovinu posjedujete, primjerice kuću, stan, automobil i slično.

Napomena: Ako se vaša financijska situacija kasnije poboljša (npr. ako pronađete posao ili naslijedite novac ili imovinu), sud će ukinuti besplatnu pravnu pomoć i daljnje troškove pravnog zastupnika snosit ćete sami.

3 Sud će vam dodijeliti pravnog zastupnika ako:

- procijeni da se na sudu nećete moći sami braniti i da vam je potreban odvjetnik
- utvrdi da nemate financijskih sredstava za angažiranje odvjetnika i
- imate barem malu šansu za uspjeh u sporu. To znači, na primjer, da ne tražite nešto što je nezakonito ili pravno nemoguće (npr. nastupila je zastara) i sl.

Sud će vam dodijeliti određenog pravnog zastupnika (uglavnom odvjetnika). Ako ste odabrali pravnog zastupnika i predložili ga sudu, sud vam može dodijeliti baš njega. Ako to ne učini, mora vam to obrazložiti u svojoj odluci.

Pravni zastupnik bit će vam dodijeljen **besplatno ili uz nižu naknadu**.

Ako vam **sud ne dodijeli** pravnog zastupnika, možete se **žaliti višem sudu**.

Ako vam ni viši sud nakon žalbe ne dodijeli pravnog zastupnika, a pritom su vam barem dva odvjetnika koje ste kontaktirali odbila pomoći, možete se obratiti [Češkoj odvjetničkoj komori](#). Postupak je isti kao kada tražite odvjetnika za postupak s upravnim tijelom [pročitajte [Pravna pomoć u postupcima s upravnim tijelima \(i Ustavnim sudom\)](#)]. Također, morate dokazati da su vam najmanje dva odvjetnika odbila pružiti pomoć.

Pravna pomoć u kaznenom postupku

Ako ste osumnjičeni za kazneno djelo i pod istragom ste policije ili državnog odvjetništva odnosno protiv vas je podignuta optužnica pred sudom, možda će vam biti potreban branitelj. Branitelj je uvijek odvjetnik.

Postupak je različit u slučajevima kada:

- morate imati branitelja (tzv. obvezna obrana) i
- želite imati branitelja, ali to nije obvezno.

Kada moram imati branitelja (tzv. obvezna obrana)? Je li takav branitelj besplatan?

Branitelja morate imati, na primjer ako ste u pritvoru, u zatvoru, ako vam prijeti kazna od najmanje pet godina zatvora, ako ste djelomično lišeni poslovne sposobnosti, ako ste maloljetni ili ako sud odnosno državni odvjetnik smatra da je to potrebno. Sud će vas obavijestiti da morate imati branitelja i pozvati vas da ga sami izaberete. Ako to ne učinite, sud će vam dodijeliti branitelja.

U tom slučaju branitelja imate besplatno i plaća ga država.

Međutim, ako izgubite postupak (sud doneće osuđujuću presudu, odbije žalbu ili zahtjev za obnovu postupka), sud vam može naložiti da sami platite branitelja. Ako sud utvrdi da nemate novca za odvjetnika, nećete ga morati platiti.

Što trebam učiniti ako želim branitelja, ali nemam financijskih sredstava?

- 1 **Zatražite od suda** (ako državno odvjetništvo još nije podiglo optužnicu protiv vas) **besplatnu obranu ili obranu uz nižu naknadu**.

Zahtjevu morate priložiti dokaz o nedostatnim financijskim sredstvima za branitelja.

- 2 Ako sud utvrdi da nemate financijskih sredstava za branitelja, odobrit će vaš zahtjev. Branitelj će vam biti dodijeljen **besplatno ili uz nižu naknadu**.

- 3 **Odaberite svog branitelja** ili zatražite od suda da vam ga dodijeli.

! Ako vam **sud ne odobri** zahtjev, možete **podnijeti žalbu koja ima odgodni učinak**. Ako vam ni viši sud ne dodijeli pravnog zastupnika, a pritom su vam barem dva odvjetnika koje ste kontaktirali odbila pomoći, možete se obratiti [Češkoj odvjetničkoj komori](#). Postupak je isti kao kada tražite odvjetnika za predmet s upravnim tijelom [pročitajte [Pravna pomoć u postupcima s upravnim tijelima \(i Ustavnim sudom\)](#)]. Također, morate dokazati da su vam najmanje dva odvjetnika odbila pružiti pomoć.